

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ, ДОВКІЛЛЯ ТА СІЛЬСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
НАЦІОНАЛЬНИЙ БОТАНІЧНИЙ САД ІМЕНІ М. М. ГРИШКА
НАН УКРАЇНИ
НАУКОВО-ДОСЛІДНА УСТАНОВА «УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВИЙ
ЦЕНТР ЕКОЛОГІЇ МОРЯ»

GROMADA

Erasmus+ KA2 Проєкт 2023-1-SE01-KA220-HED-
000151848 GROMADA «Підтримка європейськими
університетами правової та громадської
спроможності для екологічного відновлення України»

**Co-funded by
the European Union**

ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

Матеріали Сьомої Всеукраїнської
науково-практичної конференції

Одеса, 4–5 листопада 2025 р.

ОДЕСА
ОНУ
2025

УДК 502.34:327
Є24

Відповідальний за випуск:

Бургаз О. А., кандидат географічних наук, доцент.

*Рекомендовано до видання вченою радою
факультету гідрометеорології і екології ОНУ імені І. І. Мечникова.
Протокол № 5 від 10.11.2025 р.*

Є24 **Євроінтеграція** екологічної політики України [Електронний ресурс] : матеріали Сьомої Всеукр. наук.-практ. конф. (Одеса, 4–5 листоп. 2025 р.). – Електронні текстові дані (1 файл : 14,4 МБ). – Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2025. – 491 с.
ISBN 978-966-186-379-7

До збірки увійшли матеріали Сьомої Всеукраїнської науково-практичної конференції «Євроінтеграція екологічної політики України», яка відбулась 4–5 листопада 2025 р. на факультеті гідрометеорології і екології Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. В збірнику наведені матеріали, які висвітлюють головні екологічні питання України і їхнє вирішення шляхом євроінтеграційного процесу збереження довкілля.

Видання розраховане на здобувачів, педагогічних, наукових та науково-педагогічних працівників закладів освіти та наукових установ.

УДК 502.34:327

ISBN 978-966-186-379-7

© Автори статей, 2025

© Одеський національний університет
імені І. І. Мечникова, 2025

Жила С. М.

ЧИ ПОТРІБНА УКРАЇНІ НОВА ПОЛІТИКА ЩОДО ЛАНДШАФТНИХ ПОЖЕЖ?.....	193
---	------------

Тітяпкин А. С.

СУЧАСНИЙ СТАН ЕВТРОФІКАЦІЇ ВОД ОДЕСЬКОГО РЕГІОНУ ПІВНІЧНО-ЗАХІДНОЇ ЧАСТИНИ ЧОРНОГО МОРЯ.....	198
---	------------

Ільїна В. Г., Барська А. Р.

АНАЛІЗ ВМІСТУ МІКРОЕЛЕМЕНТІВ ТА МАКРОЕЛЕМЕНТІВ В ҐРУНТАХ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	203
---	------------

Ільїна А. О., Лисевич С. В.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ЗАСТОСУВАННЯ ПЕСТИЦИДІВ У СВІТІ ТА В УКРАЇНІ.....	207
--	------------

Ільїна А. О., Пелешок Ю. М.

АНАЛІЗ ЗАБРУДНЕННЯ ҐРУНТІВ ПІВДНЯ УКРАЇНИ РАДІОНУКЛІДАМИ.....	210
--	------------

Поліщук Д. В.

АНАЛІЗ ТА ОБҐРУНТУВАННЯ РОЗРОБКИ ЛОКАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ ЗНИЖЕННЯ АВТОТРАНСПОРТНОГО ШУМУ ДЛЯ ЦЕНТРАЛЬНОГО РАЙОНУ КРЕМЕНЧУКА.....	214
--	------------

Кузик І. Р.

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СТРУКТУРИ ВОДОКОРИСТУВАННЯ ОБЛАСНИХ ЦЕНТРІВ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ.....	218
--	------------

Асмаковський Є. В.

ВПЛИВ СУЧАСНИХ ЗАСОБІВ ВЕДЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ НА ЛІСОВІ ЕКОСИСТЕМИ ПОЛІСЬКОЇ ЧАСТИНИ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	222
---	------------

Гарабajій Т. А.

ОРГАНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ МОНІТОРИНГУ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ В УМОВАХ УРБАНІЗОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ.....	228
---	------------

Черняк Л. М., Томаш Манєцкі, Дмитруха Т. І.

ВИКОРИСТАННЯ БІОСОРБЕНТІВ ДЛЯ ЕКОЛОГІЧНО БЕЗПЕЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ ПОРУШЕНИХ ҐРУНТІВ.....	232
---	------------

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СТРУКТУРИ ВОДОКОРИСТУВАННЯ ОБЛАСНИХ ЦЕНТРІВ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ

Кузик І. Р.

Тернопільський національний педагогічний університет імені В. Гнатюка

Військові дії у східних і південних регіонах України, однозначно, вплинули на водогосподарський сектор держави. Пошкоджена інфраструктура, забрудненні масиви підземних і поверхневих вод, затоплено значні території, все це негативно впливає на рівень екологічної безпеки країни. Та попри, порушення окремих параметрів сталого природокористування у зоні бойових дій, екологічна ситуація у тилу країни теж бажає бути кращою. Актуальні проблеми утилізації побутових відходів, збереження зелених насаджень, якісне водопостачання та водовідведення з очисткою стічних вод у великих містах західної України теж потребують вирішення. Нами проаналізовано структуру та особливості водокористування в обласних центрах західної України. Порівняльний аналіз обсягів водозабору, скидання і очистки зворотних вод, дозволив виокремити ключові геоекологічні проблеми пов'язані із забезпеченням населення якісним водопостачанням і очисткою стічних вод, без створення додаткових екологічних ризиків на регіональному та локальному рівнях.

За звітною статистичною інформацією Державного водного агентства України (форма 2-ТП) [1], нами проаналізовано структуру водозабору, використання води то скидання зворотних (стічних) вод у межах територіальних громад обласних центрів західної України – міст Вінниця, Житомир, Івано-Франківськ, Львів, Луцьк, Рівне, Тернопіль, Ужгород, Хмельницький і Чернівці. Нами встановлено, що у половини досліджуваних міст (Львів, Луцьк, Рівне, Тернопіль і Хмельницький) водозабір здійснюється в основному (97-100%) з підземних джерел водопостачання. Водночас у Вінниці, Житомирі та Івано-Франківську 97-99% водозабору здійснюється з поверхневих джерел водопостачання (рис. 1). Найбільші обсяги водозабору, у 2024 році [1], фіксувалися у містах Львів (72,8 млн. м³ свіжої води), Вінниця (31,16 млн. м³) та Чернівці (22,8 млн. м³). Найменші обсяги водозабору були у Хмельницькому (1,25 млн. м³) та Рівному (7,04 млн. м³) [1].

Практично у всіх досліджуваних містах здійснюється оборотне та повторне використання води. За обсягом такого водокористування лідируючі позиції займають міста Львів (23,6 млн. м³), Вінниця (10,9 млн. м³), Житомир (9,76 млн. м³) і Чернівці (4,35 млн. м³) [1]. Усі інші міста здійснюють повторне використання води в обсягах менше 0,5 млн. м³ [1].

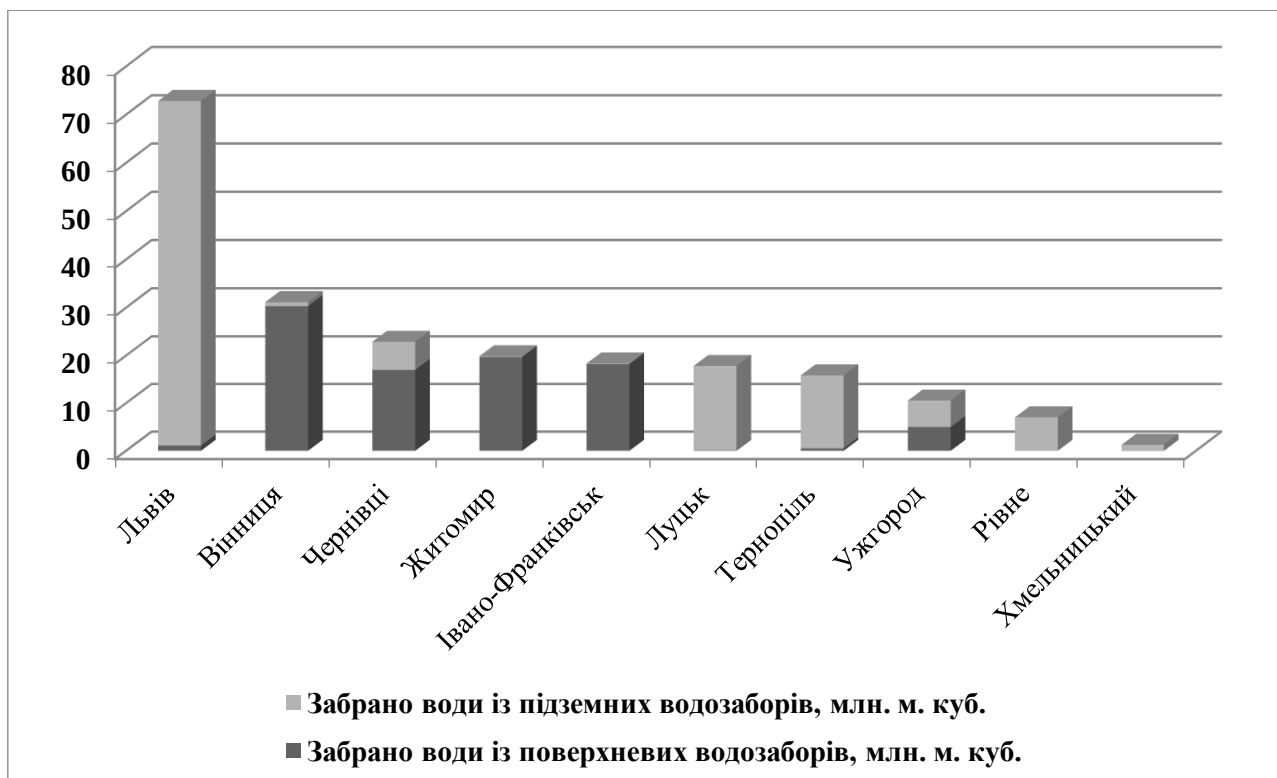

Рис. 1 – Структура обсягів водозабору обласних центрів заходу України

У досліджуваних містах використання свіжої води в основному здійснюється на питні і санітарно-гігієнічні потреби (54-90%) та виробничі потреби (10-46%) (рис. 2). Найбільші обсяги використання свіжої води, у 2024 році, зафіксовано у містах Львів 39,2 млн. м³ та Вінниця 21,34 млн. м³.

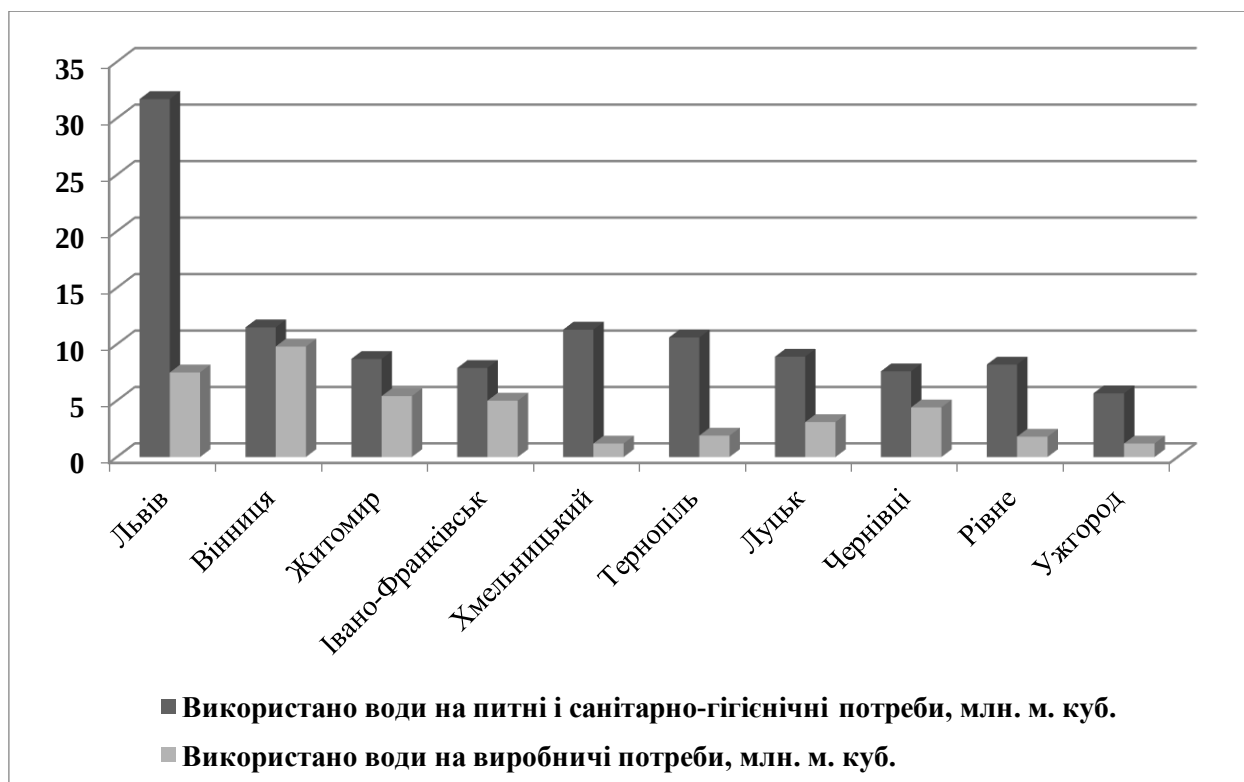

Рис. 2 – Структура водокористування обласних центрів заходу України

За обсягами загального водовідведення значно лідирує місто Львів, із обсягом скинутих зворотних (стічних) вод понад 103 млн. м³ [1]. Тоді як, обсяг загального водовідведення у м. Івано-Франківськ, за 2024 рік, склав 28,3 млн. м³, у Вінниці – 20,9 млн. м³, у Рівному – 7,2 млн. м³ [1]. Водночас у Львівській міській територіальній громаді 99% стічних вод, скидаються у поверхневі водні об'єкти як забрудненні (без очистки). У Львівській громаді очищається лише 1% стоків. Щороку понад 100 млн. м³ забруднених стічних вод потрапляють у поверхневі водні об'єкти в околицях міста Львова! Тоді як у Рівному і Хмельницькому очищується 100% стоків, у Івано-Франківську, Тернополі, Ужгороді – 99%, у Житомирі – 97%, у Луцьку – 92%, у Вінниці та Чернівцях – 82% і 80% відповідно (рис. 3) [1]. Тобто з усіх обласних центрів західного регіону України найкритичніша ситуація з очищенням стічних вод спостерігається у місті Львів. Поряд із не до кінця вирішеною проблемою із утилізацією побутових відходів, Львівська громада може отримати статус «антиекологічної» та потребує впровадження науково обґрунтованих рішень для вирішення актуальних геоекологічних проблем.

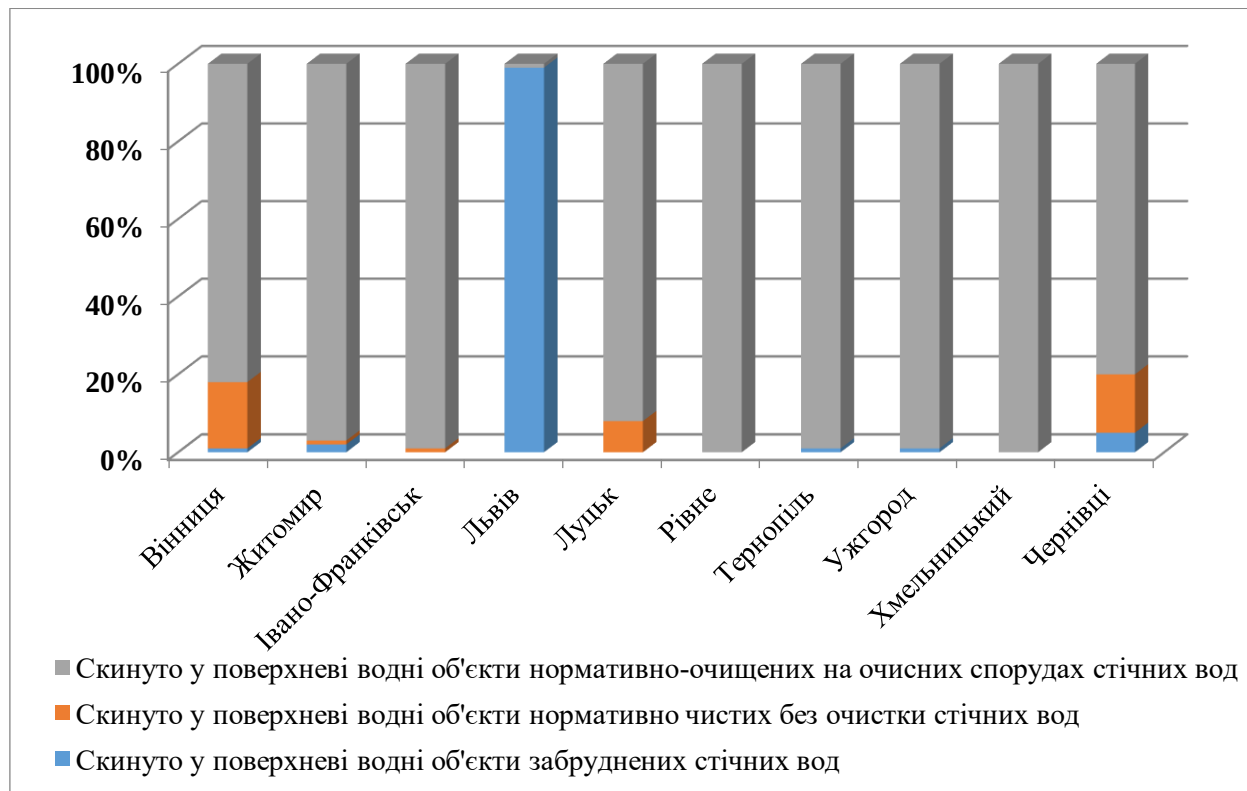

Рис. 3 – Структура водовідведення обласних центрів заходу України

Отож, за результатами проведеного аналізу структури водокористування обласних центрів західного регіону України, встановлено, що найбільші обсяги водозабору, використання свіжої води і скидання зворотних (стічних) вод, у 2024 році, фіксувались у містах Львів і Вінниця. Актуальною проблемою для більшості муніципалітетів України є очистка стічних вод. Нами встановлено, що у Львівській громаді очистку проходять лише 1% стоків, що є вкрай небезпечним для екологічної ситуації міста і регіону загалом. Якщо

порівняти ситуацію з очисткою стічних вод в обласних центрах і областях загалом, то у Львівській області очищається лише близько 13% стоків, у Чернівецькій – 32,5%, у Житомирській – 40,5% у Вінницькій – 46%, у Рівненській – 54% у Тернопільській – 60%, у Хмельницькій – 63,5%, у Закарпатській – 65% і у Волинській – 78%. З чого можемо зробити висновок, що можливості для збільшення обсягів очистки зворотних (стічних) вод в обласних центрах заходу України є, шляхом розосередження стоків по інших (найближчих) комплексах очисних споруд. А там де таких можливостей немає, то в найближчі терміни необхідно на рівні області чи органів місцевого самоврядування, розробити проєктно-кошторисну документацію, виготовити проєкт і приступати до будівництва очисних споруд, особливо поблизу великих міст – обласних і районних центрів.

Перелік посилань

1. Державне агентство водних ресурсів України. Державний облік водокористування. URL: <https://www.davr.gov.ua/derzhavnij-oblik-vodokoristuvannya>
2. Кузик І., Мельник Ю. Водокористування як чинник формування екологічної безпеки басейну річки Нічлава. *Наукові записки ТНПУ ім. В. Гнатюка. Серія: Географія*. 2023. №1. С. 240-247.
3. Кузик І., Чеболда І., Новицька С. Роль структури водокористування в управлінні басейну річки Дністер. *Наукові записки ТНПУ ім. В. Гнатюка. Серія: Географія*. 2025. №2. (59) С. 140-148.
4. Кузик І.Р., Бицюра Л.О. Порівняльний аналіз структури водокористування адміністративних районів Подільського регіону. Подільські читання-2023: комунікаційні стратегії для реалізації геоекологічних ініціатив та проєктів: матеріали міжнародної наук.-практ. конф. присвяченої 30-річчю першого набору на спеціальність «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» у Тернопільському національному педагогічному університеті ім. В. Гнатюка (2-3 листопад 2023 р.). За ред. проф. Л.П. Царика. Тернопіль: ТНПУ, 2023. С. 95-99.
5. Мольчак Я.О., Герасимчук З.В., Мисковець І.Я. Річки та їх басейни в умовах техногенезу. Луцьк: РВВ ЛДТУ, 2004. 336 с.
6. Про схвалення Водної стратегії України на період до 2050 року. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 09.12.2022 №1134-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1134-2022-%D1%80#Text>
7. Царик Л., Царик П., Кузик І. Міські територіальні громади: пошук оптимальних рішень у природокористуванні. *Вісник Тернопільського відділу УГТ*. 2024. №8 (випуск 8). С. 31-34.
8. Шувар А.М., Питуляк М.Р., Питуляк М.В., Гунько С.І., Кузик І.Р. Водні ресурси Подільського регіону та їх використання. *Людина та довкілля. Проблеми неоекології*. 2024. Вип. 41. С. 19-32.
9. Tsaryk L., Yankovs'ka L., Tsaryk P., Novyts'ka S., Kuzyk I. (2020). Geoeological problems of decentralization (on Ternopol region materials). *Journal of Geology, Geography and Geoecology*, 29.(1), 196-205.